

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001910

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернишов Сергій Олександрович

2. Serhii O. Chernyshov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Середня освіта (014.10 Трудове навчання та технології)

Місце роботи здобувача: Чернишов Сергій Олександрович

Код за ЄДРПОУ: 3481408779

Місцезнаходження: вулиця Торська, 16, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84122, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 5138

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.25.09, 14.35.07

Тема дисертації:

1. Підготовка майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі
2. Preparation of the future teacher of labor training for the formation of students' subject competencies in the technological field of education

Реферат:

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове розв'язання актуальної на сьогодні проблеми підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі, що виявляється в теоретичному обґрунтуванні та практичному впровадженні педагогічних умов такої підготовки в контексті вимог Нової української школи та експериментальному доведенні їх ефективності. Результати проведеного теоретичного та експериментального дослідження продемонстрували об'єктивність вихідних положень і засвідчили про вирішення поставлених у дисертаційній роботі завдань. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше визначено педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів предметних

компетентностей з технологічної освітньої галузі в контексті вимог Нової української школи. До них віднесено: стимулювання потреби майбутнього вчителя трудового навчання до саморозвитку в технологічній освітній галузі; удосконалення змісту професійної підготовки в частині професійно-орієнтованих дисциплін з урахуванням Державного стандарту загальної середньої освіти з технологічної освітньої галузі; розширення використання активних форм і методів професійного навчання при опануванні шляхів формування в учнів предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі; поглиблення психолого-педагогічної та цифрової підготовки з орієнтацією на майбутню діяльність з поколіннями Z і a; створення інформаційно-освітнього середовища ЗВО для забезпечення повсюдного доступу до освітніх компонентів на засадах візуально-цифрового підходу та технологій Веб 3.0; уточнено та розширено уявлення про поняття «підготовка майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до формування в учнів предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі в контексті вимог Нової української школи», яке тлумачиться як спеціально організований процес професійного розвитку особистості майбутнього педагога, що може забезпечити йому готовність до успішного формування в учнів сучасного покоління відповідних норм поведінки, системних знань, умінь і навичок з перетворювальної діяльності – предметних (технологічних) компетентностей; про структуру такої підготовки у єдності мотиваційного, когнітивного, операційно-діяльнісного та особистісно-професійного компонентів; про особливості навчально-методичного забезпечення реалізації педагогічних умов ефективного їх застосування; дістала подальшого розвитку система знань про зміст і методiku підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до формування в учнів ЗЗСО предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі. Практичне значення дослідження полягає у вдосконаленні навчально-методичного забезпечення професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до формування в учнів ЗЗСО предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі в контексті вимог Нової української школи. Таке забезпечення представлено: комплексом завдань на стимулювання студентів до саморозвитку; модернізацією змісту професійно-орієнтованих дисциплін з урахуванням Державного стандарту загальної середньої освіти з технологічної освітньої галузі; вибірковою навчальною дисципліною «Цифрові технології у роботі вчителя трудового навчання»; збільшенням ваги активних форм і методів професійного навчання при опануванні методами формування предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі; поглибленням цифрової підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій і щодо вивчення психолого-педагогічних особливостей учнів поколінь Z і a; створенням інформаційно-освітнього середовища ЗВО для підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до використання цифрового простору в майбутній професійній діяльності. Результати дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої педагогічної освіти для оптимізації професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання під час викладання психолого-педагогічних і методичних освітніх компонентів та вибірових дисциплін, студентами під час проходження практичної підготовки та самоосвітньої діяльності, а також в системі післядипломної педагогічної освіти на курсах підвищення кваліфікації вчителів.

2. The dissertation provides a theoretical generalization and a new solution to the currently relevant problem of training future teachers of labor education for the formation of students' subject competencies in the technological educational field, which is manifested in the theoretical justification and practical implementation of the pedagogical conditions of such training in the context of the requirements of the New Ukrainian School and experimental proof of their effectiveness. The results of the conducted theoretical and experimental research demonstrated the objectivity of the initial provisions and testified to the solution of the tasks set in the dissertation work. The practical significance of the study lies in the improvement of the educational and methodological support of the professional training of the future teacher of labor education and technology for the formation of subject competences in the technological educational field in the students of ZZSO in the context of the requirements of the New Ukrainian School. They include: stimulation of the need of the future teacher of labor training for self-development in the technological educational field; improvement of the content of professional training in the part of professionally oriented disciplines, taking into account the State standard of general secondary education in the field of technological education; expanding the use of active forms and methods of

professional training in mastering the ways of forming students' subject competencies in the technological educational field; deepening psychological and pedagogical and digital training with an orientation to future activities with generations Z and A; creation of an information and educational environment of higher education institutions to ensure universal access to educational components based on the visual-digital approach and Web 3.0 technologies; the concept of «preparation of the future teacher of labor education and technology for the formation of students' subject competencies in the technological educational field in the context of the requirements of the New Ukrainian School» has been clarified and expanded, which is interpreted as a specially organized process of professional development of the personality of the future teacher, which can ensure his readiness to successful formation of students of the modern generation of appropriate norms of behavior, system knowledge, abilities and skills in transformative activity – subject (technological) competences; about the structure of such training in the unity of motivational, cognitive, operational-activity and personal-professional components; about the peculiarities of educational and methodological support for the implementation of pedagogical conditions for their effective application; the system of knowledge about the content and methods of training the future teacher of labor education and technologies for the formation of subject competencies in the technological educational field in students of IGSE received further development. The practical significance of the obtained results is determined by the improvement of the educational and methodological support of the professional training of the future teacher of labor education and technology to the formation of subject competences in the technological educational field in the students of IGSE in the context of the requirements of the New Ukrainian School. Such support is represented by: a set of tasks to stimulate students to self-development; modernization of the content of professionally-oriented disciplines, taking into account the State Standard of general secondary education in the field of technological education; selective educational discipline «Digital technologies in the work of a teacher of labor education»; with an increase in the importance of active forms and methods of professional training when mastering the methods of forming subject competencies in the technological educational field; deepening the digital training of the future teacher of labor education and technologies and regarding the study of psychological and pedagogical features of students of generations Z and A; with the creation of an informational and educational environment of higher educational institutions for the preparation of future teachers of labor education and technologies for the use of digital space in future professional activities. The results of the study can be used by teachers of institutions of higher pedagogical education to optimize the professional training of future teachers of labor education during the teaching of psychological-pedagogical and methodical educational components and elective disciplines, by students during practical training and self-education, as well as in the system of postgraduate pedagogical education at teacher training courses.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чернишов С. О., Кітова О. А., Стешенко В. В. Сутність педагогічної компетентності вчителя трудового навчання і технологій в контексті професійного стандарту вчителя. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. Вип. 198. С. 116–121. URL: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1031/955>
- Чернишов С., Стешенко В., Демченко М. Створення інформаційно-освітнього середовища підготовки майбутніх учителів засобами візуально-цифрового підходу та технологій Веб 3.0. Науково-педагогічні

студії: науковий журнал / голов. ред.: Л. Д. Березівська, І. М. Шоробура. Київ: ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2022. Вип. 6. С. 136–145. URL:

<https://dnpb.gov.ua/npstudies/ojs/index.php/npstudies/issue/view/6/6>

- Чернишов С. Визначення предметних компетентностей з технологій на основі типових завдань перетворювальної діяльності. Наукові записки: 8 збірник наукових статей / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова; упор. Л. Л. Макаренко. Київ: «Гельветика», 2023. Випуск CLV (155). 120 с. (Серія педагогічні науки). С. 67–75. URL :
<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/41212/Chernyshov.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Чернишов С. Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів предметних компетентностей. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2023. Випуск 210. 268 с. С. 209–214. URL:
<https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1618/1573>
- Чернишов С. О. Методичні рекомендації щодо реалізації педагогічних умов ефективної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до формування в учнів предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі. Слов'янськ : Вид-во Б.І. Маторіна, 2021. 28 с.
- Чернишов С. О. Система професійної (фахової) підготовки майбутнього вчителя трудового навчання в контексті оновлення освітніх і професійних стандартів. Підготовка вчителя трудового навчання в контексті оновлення професійних і освітніх стандартів : колективна монографія / кол. авт.; наук. редактор доктор педагог. наук, професор Стешенко В. В. Слов'янськ : Видавництво Б. І. Маторіна, 2020–2021. С. 107–138.
- Чернишов С. О. Визначення педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі. Scientific discussion (Praha, Czech Republic). VOL 1, No 64, (2022). P. 12–15. URL: <http://scientific-discussion.com/wp-content/uploads/2022/03/Scientific-discussion-No-64-2022.pdf>
- Чернишов С. О. Мета та завдання наукового дослідження підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів технологічної компетентності. Проблеми технологічної та професійної освіти в контексті Нової української школи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених «Перспективні напрямки сучасної науки і освіти», (м. Слов'янськ, 23–24 травня 2018 р.) / Кол. авт.; відповід. редактор і укладач В.В. Стешенко. Слов'янськ : ДДПУ, 2018. С. 43–45.
- Чернишов С. О., Пшеничний М. В. Майбутньому вчителю про особливості організації уроків трудового навчання за оновленою програмою. Проблеми технологічної та професійної освіти в контексті Нової української школи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених «Перспективні напрямки сучасної науки і освіти» (м. Слов'янськ, 23–24 травня 2018 р.) / Кол. авт.; відповід. редактор і укладач В.В. Стешенко. Слов'янськ : ДДПУ, 2018. С. 8–10.
- Чернишов С. О. Про предметні компетентності у трудовому навчанні. Матеріали ІХ Міжнар. науково-практичної конференції пам'яті академіка Д. О. Тхоржевського «Трудове навчання та технології: сучасні реалії та перспективи розвитку» (м. Київ, 24 травня 2019 р.), VI Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті член-кореспондента НАПН України В. К. Сидоренка «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку» (м. Київ, 25 травня 2019 р.). Київ. С. 128–131.
- Чернишов С. О. До проблеми підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів предметних компетентностей в контексті оновлених освітніх і професійних стандартів. Проблеми професійного розвитку вчителя в контексті оновлених освітніх стандартів: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет конференції, присвяченої 80-річчю заснування Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» та 50-річчю започаткування підготовки вчителів трудового навчання в ДДПУ (м. Слов'янськ, 20 травня 2020 р.) / Кол. авт.; відповід. редактор і укладач В. В. Стешенко. Слов'янськ : ДДПУ, 2020. С. 39–43

- Чернишов С.О. До питання про особливості підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів базових знань в контексті професійного стандарту. Сучасна наука : стан, проблеми перспективи : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Старобільськ, 14–15 квітня 2021 року). Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. С. 49–51.
- Чернишов С. О. Про компоненти освітньо-професійної програми бакалаврського рівня вищої педагогічної освіти за спеціальністю «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» в контексті оновлених стандартів. Тези доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Тхоржевського Дмитра Олександровича «Трудове навчання і технології: сучасні реалії та перспективи розвитку» (м. Київ, 28 травня 2021 р.). Київ, 2021. С. 133–136.
- Чернишов С. О., Стешенко В. В., Перейма В. В. Про підготовку вчителя до використання цифрових технологій на уроках трудового навчання. Сучасна освіта – доступність, якість, визнання : збірник наукових праць XIII міжнародної науково-методичної конференції (м. Краматорськ, 16–18 листопада 2021 року) / За заг. ред. д-ра техн. наук., проф. С.В. Ковалевського і Hon.D.Sc., prof. Dasic Predrag. Краматорськ : ДДМА, 2021. С. 267–269.
- Чернишов С. О. Про визначення педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів предметних компетентностей з технологічної освітньої галузі. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Д.О. Тхоржевського «Трудове навчання та технології : сучасні реалії та перспективи розвитку» (м. Київ, 27 травня 2022 р.) / за заг. ред. Д.Е. Кільдерова. Київ, 2022. С. 161–165.
- Чернишов С. О. Створення інформаційно-освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання засобами візуально-цифрового підходу та технологій Веб 3.0. Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті : збірник матеріалів XIV-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-інтернет конференції (м. Кропивницький, 20 листопада – 8 грудня 2022 року) / Відп. ред. М. І. Садовий. Кропивницький : РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2022. С. 68–69.
- Чернишов С., Стешенко В. Про визначення предметних компетентностей з технологій на основі типових завдань перетворювальної діяльності. Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Трудове навчання та технології: сучасні реалії та перспективи розвитку», присвяченої пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського» (19 травня 2022 р.) / за заг. ред. Д. Е. Кільдерова. Київ, 2023. 303 с. С. 160–164.
- Чернишов С., Перейма В., Овчаренко С. Особливості впровадження технології 3-d друку в освітній процес ЗЗСО. Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті: збірник матеріалів XV-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-інтернет конференції присвяченій 95-й річниці з Дня народження академіка Національної академії педагогічних наук С. У. Гончаренка, м. Кропивницький, 20–24 червня 2023 року / Відп. ред. М. І. Садовий. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. 136 с. С. 50–52.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0115U003307

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стешенко Володимир Васильович

2. Volodymyr V. Steshenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курок Віра Панасівна

2. Vira P. Kurok

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, буд. 24, Глухів, Глухівський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оршанський Леонід Володимирович

2. Leonid V. Orshanskyi

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовк Надія Валентинівна

2. Nadiia V. Vovk

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цибулько Григорій Якович

2. Grygorij Y. Tsybul'ko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Топольник Яна Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Топольник Яна Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Курінна С.М.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна